

SAMENWERKENDE EN VEILIGE CULTUUR (“Anti-pestprotocol” & Burgerschapsonderwijs)

STATUS

Datum eerste versie: winter 2011

Datum vorige versie: 14 oktober 2019 (aanwezig in schoolplan 2019-2023)

Datum deze versie: **1 december t/m 21 december 2021**

In deze versie zijn, ten opzicht van eerdere versies de onderwerpen “kernwaarden openbare school” en “burgerschap” toegevoegd. Als gevolg daarvan zijn eerder aanwezige inhouds delen anders gerangschikt en waar nodig tekstueel aangepast en uitgebreid.

Correctie 1 februari 2022

Term Gebruiksbesluit vervangen door Bouwbesluit 2012

INLEIDING

In de **missie** van Montessori Schiedam is het belang van een samenwerkende en veilige cultuur als volgt verwoord:

Kinderen van ‘vandaag’ hebben het nodig de kans te krijgen zich een stevige basis (bestaande uit kennis, inzichten en vooral uit onderzoeks- en sociale vaardigheden) te verwerven, opdat zij - in de maatschappij van ‘morgen’ - in staat zijn zich vanuit die basis verder te ontwikkelen.

De maatschappij verandert in een samenleving waarin een ieder die daartoe in staat is voor zichzelf en zijn omgeving verantwoording neemt en draagt.

Deze maatschappij behoort tot de meest concurrerende kenniseconomieën ter wereld, waarin mensen voortdurend blijven leren om zich aan te passen aan de zich steeds veranderende omgeving. Dit vraagt flexibiliteit en vitaliteit van alle mensen, groot en klein; gezond gedrag en bewust kiezen voor vormen van vrije tijdsbesteding helpt hen daarbij.

Daaruit voortvloeiend vraagt dit ook het maken van bewuste en verstandige keuzes die een gezonde leefomgeving bevorderen.

In de gemeenschap Montessori Schiedam die kinderen, ouders en professionals met elkaar vormen, wordt in een veilige en samenwerkende cultuur met elkaar geleefd, geleerd en gewerkt. Het dagelijks handelen van mensen die bezig zijn in de organisatie en daaromheen creëert zo’n cultuur.

Het bevorderen van samenwerking tussen mensen en het waarborgen van de fysieke en sociale veiligheid in onze organisatie en gebouw beschouwen wij als voorwaardelijk voor het verzorgen van het onderwijs dat wij willen bieden; alleen zo kunnen de onderwijs- en opvoedingsdoelen worden bereikt die Montessori Schiedam de kinderen wil laten bereiken.

Het kunnen leven, leren en werken in een veilige en samenwerkende cultuur gunt de gemeenschap Montessori Schiedam haar kinderen ook, als zij - nadat hun basisschooltijd achter de rug is - in aanloop naar en tijdens hun volwassenheid als wereldburger deelnemen aan de Nederlandse samenleving. Ontwikkelingsdoelen in het sociaal-maatschappelijke domein hebben veel raakvlakken en overlappingen met bevordering van burgerschap. In onze praktijk, die beknopt is beschreven in dit document, worden het kinderen laten bereiken van deze ontwikkelingsdoelen en het bevorderen van burgerschap in samenhang gezien.

De gemeenschap Montessori Schiedam helpt kinderen impliciet in de ontwikkeling van socialiteit en moraliteit als aspecten van identiteitsontwikkeling en expliciet door het overdragen van kennis over de normen, waarden en inrichting van de democratische rechtsstaat.

1. MONTESSORI: KOSMISCHE THEORIEVORMING ¹

Perspectief op de maatschappij

De sociale evolutie van de mens naar een hoger en edeler niveau speelt een belangrijke rol in Montessori's werk. De wijze waarop kinderen in staat worden gesteld zich te ontwikkelen is binnen de opvatting van Montessori van directe invloed op de wijze waarop de mensen zich tot elkaar verhouden: op de manier waarop de maatschappij wordt ingericht.

Montessori was dan ook van mening dat door de opvoeding op haar manier in te richten, maatschappelijke verbeteringen zouden kunnen worden bereikt.

Haar antropologische en maatschappelijke inzichten hebben directe consequenties voor haar pedagogische opvattingen. Gedurende haar hele loopbaan heeft Montessori er telkens op gewezen dat het fundamentele probleem van de pedagogiek in feite niet pedagogisch was, maar sociaal; het verbeteren van de relatie tussen kind en volwassene. De begrippen 'zelfstandigheid' en 'vrijheid' stonden daarbij centraal. Alleen zo konden kinderen zich ontwikkelen tot vrije mensen die het voortdurend verbeteren van de samenleving nastreven.

Kosmische opvoeding

In India (1939) ontwikkelde Montessori haar kosmische visie op mens en wereld, die leidde tot het beschrijven van een plan voor kosmische opvoeding en onderwijs. Montessori ontwikkelde deze visie vanuit haar studie op diverse wetenschappen, bestudering van de theosofie en haar persoonlijke godsdienstige overtuiging.

Het centrale idee van de kosmische visie is dat de mensheid deel uitmaakt van het grote kosmische plan waarin alles, bewust of onbewust, het grote doel van het leven dient ('*To educate the human potential*').

De mens heeft in dit geheel een speciale rol. Hij heeft immers het vermogen om zich aan omstandigheden aan te passen. Dit adaptatievermogen zorgt ervoor, samen met het gebruik van gereedschappen en met behulp van taal, dat de mens invloed kan uitoefenen op en mede vorm kan geven aan het uiterlijk van onze planeet. De mens kan zijn plaats in het geheel overzien en overdenken. Dit houdt in dat de mens kan ingrijpen en de wereld mede vorm kan geven, maar het betekent ook dat de mens verantwoordelijkheid draagt voor het in stand houden van het geheel. Deze gezamenlijke verantwoordelijkheid richt zich op het vreedzaam samenleven van alle mensen op aarde en dat leidt uiteindelijk tot wereldvrede.

De kosmische taak van de mens is volgens Montessori het handhaven van de wereldorde, het bevorderen van de evolutie en het verder vervolmaken van de kosmos.

Het ontwikkelen van de persoonlijkheid, die op deze wijze een bijdrage levert aan de opbouw van cultuur, krijgt op deze wijze een betekenis die boven het individu uitgaat. De ideeën van oude filosofen, waaronder Plato en Pythagoras, hebben Montessori beïnvloed in haar denken. In de oude theosofische mysteriescholen ² werd kennis bijgebracht van een harmonisch universum. Het ging om inzicht en bewustheid van alles wat de kosmos insloot. Binnen de Montessoripedagogiek en -didactiek komen deze patronen steeds terug, bijvoorbeeld in de terminologie: 'psico aritmetica' en 'psico geometria'.

De kosmische visie vertaalde Montessori naar haar concept van kosmische opvoeding. Daarin staat het ontwikkelen van een kosmische houding centraal. Kosmische opvoeding brengt waardering bij voor de schepping en voor alles wat door menselijke samenwerking tot stand is gekomen.

Vredesopvoeding

Een kosmische houding wordt ontwikkeld als het kind zich bewust wordt van de mogelijkheden en van de verantwoordelijkheid om deze mogelijkheden te gebruiken ten behoeve van de gemeenschap. Door het ontwikkelen van deze houding en het aanwakkeren van liefde voor alle onderwerpen waar het over leert, hoopte Montessori dat mensen in het

¹ Bron: *Het Montessori Basisonderwijs: Inspectie van het Onderwijs 2007*

² *Een mysterieschool is school voor de ziel, een school voor de studie van de universele mysteries van de innerlijke aard van de mens en van de ons omringende natuur.*

algemeen meer humaan zullen worden en dat er aan gewelddadige oorlogen een eind zal komen. Zij achtte het nodig om het individu vanaf de jongste jaren te plaatsen in relatie tot de mensheid en duidelijk te maken dat ieder mens een schakel vormt in alles wat in wereld tot stand komt. Montessori eerbiedigt daarbij de persoonlijkheid van elk individu, ongeacht zijn aanleg en verworvenheden.

2. OPENBAAR ONDERWIJS

In de wet is de 'actief-pluriforme' opdracht van het openbaar onderwijs vastgelegd. Zo geeft artikel 46 van de Wet op het Primair Onderwijs aan, dat het openbaar onderwijs voor iedereen toegankelijk is en ieders godsdienst of levensbeschouwing eerbiedigt. Ook draagt openbaar onderwijs volgens deze wet bij aan 'de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden, zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden'. Wij beschouwen de democratische waarden, zoals vastgelegd in de grondwet en de universele verklaring van de rechten van de mens, dan ook als fundament van het openbaar onderwijs.

Onze school is een ontmoetingsplaats. Een plek waar je nieuwe verhalen leert kennen en jouw eigen verhaal verder ontwikkelt, in relatie met anderen. Vanuit gelijkwaardigheid en vanuit vrijheid, ontmoet je de ander en ontmoet je verhalen vanuit de hele wereld.

Onze kernwaarden - gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting – vormen dan ook de basis voor afspraken en regels. Zij bepalen wat we doen op school en hoe we met elkaar omgaan. Dit zie je terug in het gedrag van de mensen in onze gemeenschap, in ons onderwijs en in de (organisatie van) de activiteiten in schoolverband. Het zijn ook waarden waarop we elkaar kunnen aanspreken én waarop we aangesproken mogen worden.

gelijkwaardigheid

Op onze school is iedereen welkom. Hoeveel we ook van elkaar verschillen, iedereen heeft recht op een gelijke behandeling, een gelijke stem en gelijke kansen. Iedereen is evenveel waard.

vrijheid

Op onze school kun je jezelf zijn en je eigen stem laten horen. Je leert zelfstandig en kritisch denken. Je neemt verantwoordelijkheid en houdt rekening met de vrijheid van de ander.

ontmoeting

Op onze school leren we van verschillen. We zijn nieuwsgierig naar het verhaal van de ander. We dragen zorg voor elkaar en voor onze omgeving. Op school ontmoet je de hele wereld.

3. BURGERSCHAP ³

De Nederlandse samenleving is divers; er is veel ruimte voor verschil. Verschillende denkwijzen, opvattingen en culturen bestaan naast elkaar. Wij leven in een democratische rechtsstaat. In zo'n open en vrije democratische samenleving is een gezamenlijke basis belangrijk. Deze basis wordt gevormd door burgers met gemeenschappelijke democratische waarden: burgerschap.

Burgerschapsonderwijs

Bevordering van actief burgerschap en sociale cohesie, waardoor mensen, jong en oud, in Nederland op een prettige manier kunnen samenleven, is belangrijk en is daarom een wettelijk vastgelegde taak van scholen. Burgerschapsonderwijs draagt daaraan bij door:

a) het bevorderen van kennis over de basiswaarden van de democratisch rechtsstaat

Met name in de bovenbouwgroepen (leerjaren 6, 7 en 8) is expliciete kennisoverdracht met betrekking tot de democratische rechtstaat in de jaarplanning opgenomen.

³ Bron: Inspectie van het Onderwijs via <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/burgerschap>

b) het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties

In onze gemeenschap in het algemeen en in al onze groepen in het bijzonder worden **socialiteit** en **moraliteit** als aspecten van identiteitsontwikkeling ⁴ mogelijk gemaakt, gestimuleerd en begeleid.

Socialiteit

Socialiteit ontwikkelen betekent, dat het kind door om te gaan en rekening te houden met anderen, leert samen te werken en zich leert handhaven in een groep (sociale integratie). Het vermogen van het kind zich sociaal te gedragen is van vitaal belang, dat wil zeggen voor de ontwikkeling van het kind als persoon.

De sociale ontwikkeling vindt plaats in een heterogene groep die wordt gezien als een 'maatschappij'. Hierdoor en door de voorbereide omgeving kunnen kinderen vrije betrekkingen aangaan en samenleven. Het proces van de sociale integratie verloopt in een aantal stappen: van de ontwikkeling van het gemeenschapsgevoel, de zogenaamde clangeest in de onderbouw, naar het geleidelijk deelnemen in een georganiseerde maatschappij, bijvoorbeeld door gezamenlijk plannen te maken en uit te voeren, groepjes te vormen en zich te oriënteren op de buitenwereld.

Om zich met andere individuen te kunnen vereenzelvigen ontwikkelt het kind het perspectief nemen. Binnen dit sociaal perspectief nemen zijn verschillende stadia; van ongedifferentieerd perspectief nemen bij de drie- tot vierjarigen tot en met het denken in termen van een derde persoon bij de twaalfjarigen

Moraliteit

Morele ontwikkeling houdt in, dat kinderen het besef en de kennis ontwikkelen van de gewoonten en normen van hun omgeving, evenals het sociale gevoel van medeverantwoordelijkheid en rechtvaardigheid. Kinderen in de onderbouw van het basisonderwijs zijn ontvangend ingesteld en absorberen indrukken. In deze levensfase imiteren zij de volwassenen in houding en gedrag en nemen ze over wat de volwassene goed vindt en in praktijk brengt. Kinderen in de middenbouw accepteren niet zonder meer feiten en gedragingen van anderen. Ze stellen zaken ter discussie en willen ze begrijpen, voordat ze zich iets eigen maken. Montessori: 'het kind is dan een rebel'.

Oudere kinderen leren reflecteren en kijken als het ware vanuit 'een derde persoon'. In het montessorionderwijs draagt het verkeren in een heterogene groep direct bij aan de morele ontwikkeling.

4. SAMENWERKENDE CULTUUR

Ons montessori-onderwijs is in basis individueel, maar er wordt ook vaak samen geleerd. Samenwerkend leren, leren met elkaar, houdt in dat kinderen bij leeractiviteiten met elkaar samenwerken in twee- of meertallen. De kinderen kunnen ook aan afzonderlijke taken werken die bijdragen aan een gezamenlijk resultaat, of samenwerken aan een gedeelde taak. Ook verstaan wij hieronder het leren van elkaar. Kinderen geven elkaar gerichte instructie of begeleiding.

Ook professionals werken met elkaar samen en leren van en met elkaar in een professionele leer- en werkgemeenschap.

Stimulerende factoren

- ✓ Kinderen worden geplaatst in naar leeftijd heterogene leeftijdsgroepen wat het leren omgaan met kinderen van een andere leeftijd stimuleert. Waar en wanneer mogelijk zijn kinderen in de gelegenheid ook kinderen van andere groepen te ontmoeten;
- ✓ Kinderen ontwikkelen zich vanuit het principe "vrijheid in gebondenheid"; vrijheid in de keuze van samenwerkingspartners heeft ook zo zijn beperkingen en kan enkel als gedragsverwachtingen binnen groepen helder zijn. Om dit te bevorderen wordt aan

⁴ Bron: *Het Montessori Basisonderwijs: Inspectie van het Onderwijs 2007*

het begin van elk schooljaar in de groepen gewerkt met het thema “Wij zijn een groep”.

- ✓ Professionals maken deel uit van een team. Het team en de individuele werknemers maken gebruik van een grote mate van regelruimte en komen tot afstemming op vastgestelde momenten in bijeenkomsten;
- ✓ Leden van het onderwijsteam werken samen in deelteams en als experts in groepen waarvoor in de jaarplanning bijeenkomsten zijn vastgelegd;
- ✓ Ouders worden in de gelegenheid gesteld op verschillende wijzen mee te denken en mee te werken in het belang van de organisatie en de mensen die daarin samen de gemeenschap vormen.

Bewijzende factoren

- ✓ Zien! is het instrument dat wordt gebruikt om de sociaal- emotionele ontwikkeling van kinderen in beeld te brengen. Het invullen van het instrument wordt per kind tenminste jaarlijks gedaan. De uitkomsten geven professionals informatie over de (voorwaarden voor) de ontwikkeling van het individuele kind op dit terrein. Gebundelde kind- informatie geeft professionals ook informatie over de stand van zaken op dit gebied in de groep als geheel;
- ✓ Jaarlijks wordt via het kwaliteitssysteem WMK een tevredenheidpeiling onder kinderen in de leerjaren 6 tot en met 8 uitgevoerd;
- ✓ Jaarlijks wordt via het kwaliteitssysteem WMK een tevredenheidpeiling onder leden van het onderwijsteam uitgevoerd;
- ✓ Jaarlijks wordt via het kwaliteitssysteem WMK een tevredenheidpeiling onder ouders uitgevoerd;
- ✓ Incidenten worden geregistreerd

5. SOCIALE ONTWIKKELING EN SOCIALE VEILIGHEID

Sociale veiligheid is voorwaardelijk voor samen leven, leren en werken.

Dat geldt voor alle mensen die samen de gemeenschap Montessori Schiedam vormen.

Voor wat betreft de ontwikkeling van de mens verloopt deze volgens Maria Montessori volgens een aantal opeenvolgende fasen. Elke fase legt de basis voor de volgende.

Wanneer zich bij kinderen sociale conflicten manifesteren, is het belangrijk onderscheid te maken tussen kinderen die sociaal (nog) onhandig zijn en dus in sociaal opzicht nog iets te leren hebben en kinderen die sociaal vaardig zijn, maar deze vaardigheid in ongewenst sociaal gedrag (zoals pesten) omzetten. Zij hebben in sociaal opzicht niets meer te leren, maar hebben bijzondere ondersteuning nodig in de identiteitsontwikkeling.

Stimulerende factoren

- ✓ Professionals richten zelf de (montessoriaanse) voorbereide omgeving in en voelen zich ervoor verantwoordelijk dit een veilige en ordelijke plek te laten zijn. Richtinggevende uitspraken in dit verband zijn:
- ✓ Kinderen ontwikkelen zich vanuit “vrijheid in gebondenheid”. Vrijheid kan bestaan als gedragsverwachtingen binnen een groep helder zijn.
- ✓ De ruimte is tegelijkertijd begrensd en open, zowel fysiek als mentaal.
- ✓ Kinderen worden erin begeleid zorg te dragen voor de fysieke omgeving en zorg te dragen voor het welbevinden en welzijn van de ander;
- ✓ Er is een bondig actieplan/gedragscode bij het constateren van pesten (zie bijlage A)
- ✓ (Vermoedens van) Kindermishandeling worden door professionals gemeld bij de verantwoordelijke instantie
- ✓ Montessori Schiedam heeft zowel een schoolcontactpersoon als een vertrouwenspersoon bij wie meldingen over het in het geding zijn van sociale veiligheid (agressie, geweld en seksuele intimidatie) kunnen worden gedaan. Zij kan kinderen en ouders ook doorverwijzen naar externen, zoals de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. (Ouders en kinderen kunnen ook direct contact opnemen met de vertrouwensinspecteur)

- ✓ Wanneer gedrag van een kind en/of van zijn ouders leidt tot gevaarlijke situaties voor andere personen, dit gedrag herhaaldelijk voorkomt en gedragsverandering op termijn uitblijft, kan worden overgegaan tot middelen als formele berisping, schorsing of verwijdering. Dit gebeurt door de directeur/bestuurder van de stichting Primo Schiedam in overleg met de leerplichtambtenaar en het samenwerkingsverband passend onderwijs.
- ✓ Ten aanzien van werkdruk (psychosociale arbeidsbelasting) geldt dat er in het kader van taakbeleid binnen de CAO PO afspraken zijn gemaakt over de besteding van de jaartaak. Om de afspraken ook daadwerkelijk na te komen wordt voor elke individuele werknemer rondom de zomervakantie in beeld gebracht hoe en wanneer hij wordt ingezet in het volgend schooljaar. Dit gebeurt door gebruik te maken van het programma Taakbeleid via www.taakbeleid.nl. Daarmee wordt berekend hoeveel de inzetbaarheid in uren op de gebieden: lesgebonden, c.q. behandeltaken, schooltaken en deskundigheidsbevordering bedraagt. Het is het beleid van de school een personeelslid daar waar dat kan schooltaken 'niet tijd- en plaatsgebonden' te laten uitvoeren, waardoor er een hoge mate van keuzevrijheid is voor het personeelslid.
- ✓ Verzuimbeleid personeel. Binnen de Stichting Primo Schiedam wordt de leidraad omgang met ziekteverzuim gevolgd, waarin onder meer de uitvoering van het contract met de Arbo- dienst is uitgewerkt. Korthedshalve wordt hier verwezen naar hoofdstuk 3 waarin Curatief beleid ter sprake komt.
- ✓ Schorsing van personeel vindt in voorkomende gevallen plaats conform de geldende CAO PO.
- ✓ Verzuimbeleid kinderen. In geval van langdurig en herhaaldelijk verzuim van leerplichtige leerlingen wordt contact opgenomen met de leerplichtambtenaar.
- ✓ In personeelsgesprekken komt het welbevinden van het individuele personeelslid aan de orde. Hierdoor is het bespreken van ervaren werkstress (als gevolg van agressie, geweld en seksuele intimidatie, maar ook anderszins) geborgd.

Bewijzende factoren

- ✓ Zien! is het instrument dat wordt gebruikt om de sociaal- emotionele ontwikkeling van kinderen in beeld te brengen. Het invullen van het instrument wordt per kind tenminste jaarlijks gedaan. De uitkomsten geven professionals informatie over de (voorwaarden voor) de ontwikkeling van het individuele kind op dit terrein. Gebundelde kind- informatie geeft professionals ook informatie over de stand van zaken op dit gebied in de groep als geheel
- ✓ Jaarlijks wordt via het kwaliteitssysteem WMK een tevredenheidpeiling, waarin de monitor sociale veiligheid is opgenomen, onder kinderen in de leerjaren 6 tot en met 8 uitgevoerd;
- ✓ Jaarlijks wordt via het kwaliteitssysteem WMK een tevredenheidpeiling onder leden van het onderwijsteam uitgevoerd.
- ✓ Jaarlijks wordt via het kwaliteitssysteem WMK een tevredenheidpeiling onder ouders uitgevoerd.
- ✓ Incidenten worden geregistreerd.

6. FYSIEKE VEILIGHEID EN GEZOND GEDRAG

Het belang van fysieke veiligheid en het bevorderen van het maken van gezonde gedragskeuzes behoeft geen verdere toelichting.

Stimulerende factoren

- ✓ Professionals richten zelf de (montessoriaanse) voorbereide omgeving in en voelen zich ervoor verantwoordelijk dit een veilige en ordelijke plek te laten zijn. De ruimte is tegelijkertijd begrensd en open, zowel fysiek als mentaal. Kinderen worden erin begeleid zorg te dragen voor de fysieke omgeving en zorg te dragen voor het welbevinden en welzijn van de ander;
- ✓ Van personeelsleden wordt vanuit hun professionaliteit verlangd dat zij kinderen niet in gevaarlijke situaties brengen en hen erop aanspreken wanneer zij gevaarlijk gedrag vertonen;
- ✓ (Vermoedens van) Kindermishandeling worden door professionals gemeld bij de verantwoordelijke instantie.

- ✓ Wanneer gedrag van een kind en/of van zijn ouders leidt tot gevaarlijke situaties voor andere personen, dit gedrag herhaaldelijk voorkomt en gedragsverandering op termijn uitblijft, kan worden overgegaan tot middelen als formele berisping, schorsing of verwijdering.
- ✓ Dit gebeurt door de directeur/bestuurder van de stichting Primo Schiedam in overleg met de leerplichtambtenaar en het samenwerkingsverband passend onderwijs.
- ✓ Schorsing van personeel vindt in voorkomende gevallen plaats conform de geldende CAO PO.
- ✓ Er is een ontruimingsplan. De korte ontruimingsinstructies zijn in bijlage B) bij dit document te vinden.
- ✓ Van personeelsleden wordt verlangd dat zij zich aan de Arbo-voorschriften houden bij het uitvoeren van hun werkzaamheden
- ✓ Een aantal personeelsleden is opgeleid tot BHV-er. De kennis en vaardigheden worden periodiek geactualiseerd.

Meerjaren Onderhoudsplanning (MOP)

- ✓ De doelstelling van de MOP is tweeledig:
- ✓ In de MOP is geïnventariseerd wat de toekomstige onderhoudsbehoefte van het gebouw is.
- ✓ Tevens wordt jaarlijks vastgesteld wat het noodzakelijk uit te voeren onderhoud in het eerstvolgende jaar d.m.v. het beoordelen van voorkomende gebreken op urgentie vraagt.
- ✓ Controle op naleving van de met het schoonmaakbedrijf gemaakte afspraken over naleving van het contract;
- ✓ Controle op naleving van de brandveiligheidsvoorschriften
- ✓ Jaarlijks worden de gebouwen door de Brandweer gecontroleerd op naleving van de brandveiligheidsvoorschriften zoals die zijn opgenomen in het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken (Bouwbesluit 2012).
- ✓ Wanneer een (onbedoelde) overtreding geconstateerd wordt, dan heeft het ongedaan maken daarvan de hoogste prioriteit.
- ✓ Het binnenmilieu in ons gebouwen heeft onze zorg. In de zomer van 2008 is het dak van de gebouwen opnieuw gedekt waarbij ook aandacht is besteed aan de dakisolatie om de binnentemperatuur op een acceptabel niveau te houden. Ook zijn de lokalen op de bovenverdieping voorzien van een ventilatiesysteem met zogenaamde “terug-koelpacks”
- ✓ Het schoonhouden van de gebouwen is aanbesteed bij een schoonmaakbedrijf.
- ✓ Het in het contract per ruimte vastgestelde ‘bestek’ is vertaald naar werkprogramma’s die schone gebouwen garanderen. Het naleven van het schoonmaakcontract wordt vanuit de schoolorganisatie gevolgd en periodiek geëvalueerd met het schoonmaakbedrijf.
- ✓ Jaarlijks wordt een ontruimingsoefening uitgevoerd waarvan kort verslag over het verloop van de oefening wordt gedaan.
- ✓ Wij houden de toegangsdeuren van onze gebouw onder schooltijd gesloten, zodat ongewenste bezoekers niet zomaar binnen kunnen lopen. Bovendien is het een goede gewoonte van ons personeel om onbekenden vanaf de toegangsdeur te begeleiden naar hun afspraak elders in het gebouw.
- ✓ Ouders die hun kinderen met de auto brengen, proberen de auto zo te parkeren, dat de doorgang in de straat niet belemmerd wordt.
- ✓ Elke woensdag na een schoolvakantie controleren vrijwilligers alle kinderen op hoofdluis (zie: Luizenprotocol)
- ✓ Voor kinderen in de midden- en bovenbouwgroepen geldt, dat douchen verplicht is na afloop van de les bewegingsonderwijs.
- ✓ Professionals willen kinderen leren bewuste en verantwoorde keuzes te laten maken. Montessori Schiedam communiceert naar ouders en kinderen dat zij voorstanders zijn van gezonde traktaties.

- ✓ Dieren die, bijvoorbeeld vanwege hun vacht of met hun uitwerpselen, bij mensen allergische reacties kunnen veroorzaken worden in het gebouw niet toegelaten;
- ✓ In het gebouw geldt een rookverbod. Bovendien vragen wij de ouders een goed voorbeeld te geven en verzoeken wij hen ook niet te roken in de nabije omgeving van de school.
- ✓ Vuurwerk en (op) wapens lijkende (voorwerpen) zijn in het gebouw en op het plein niet toegestaan.

Bewijzende factoren

- ✓ Jaarlijks wordt via het kwaliteitssysteem WMK een tevredenheidpeiling onder kinderen in de leerjaren 6 tot en met 8 uitgevoerd;
- ✓ Jaarlijks wordt via het kwaliteitssysteem WMK een tevredenheidpeiling onder leden van het onderwijsteam uitgevoerd.
- ✓ Jaarlijks wordt via het kwaliteitssysteem WMK een tevredenheidpeiling onder ouders uitgevoerd.
- ✓ Ongevallen die in het gebouw plaatsvinden worden geregistreerd
- ✓ Ongevallen die op het plein buiten het gebouw plaatsvinden worden geregistreerd geordend naar het speeltoestel waarop of waarbij het ongeval plaats heeft gevonden.
- ✓ Bouwbesluit na inspectie brandweer
- ✓ Beknopt verslag meest recente ontruimingsoefening
- ✓ Periodiek verslag controle naleving schoonmaakcontract

bijlage A

Acties Ingrijpen bij pesten (*anti- pestprotocol*)

Schoolbeleid / Gedragscode in het kort

- ✓ Van pesten is sprake als er een situatie is waarin de pester fysiek of mentaal sterker is dan de gepeste.

De volgende afspraken zijn hierover gemaakt:

- ✓ Basisafpraak is dat pesten niet, nooit, wordt getolereerd.
- ✓ Preventief wordt aan het begin van elk schooljaar het thema "Wij zijn een groep" met de kinderen behandeld / doorgemaakt;
- ✓ Kinderen houden zich aan de groepsafspraken zoals:
 - respectvol met elkaar omgaan
 - elkaar accepteren/waarderen zoals we zijn
 - bedreigen elkaar niet
 - doen elkaar geen pijn
 - melden gevaarlijke situaties/pestgedrag/vernielingen

Personeelsleden spraken af dat iedereen altijd op pestincidenten reageert.

- ✓ Pesters moeten weten dat hun gedrag door alle volwassenen gestopt zal worden.
- ✓ Direct tussenbeide komen en vervolgens melden bij de groepsleraar is de afspraak.
- ✓ Aan de pester en gepeste wordt duidelijk gemaakt dat pesten niet wordt getolereerd en dat er in ieder geval een gesprek volgt met de groepsleraar.
- ✓ Er kunnen sancties volgen, afhankelijk van de situatie, zoals een gesprek met de groepsleraar, de directeur en/of met de ouders.
- ✓ Er wordt door de groepsleider in samenwerking met de intern begeleider een anti-pestprogramma - gericht op de groep of een deel daarvan - ingezet
- ✓ Pestende kinderen moeten weten dat hun gedrag niet / nooit getolereerd wordt
- ✓ Gepeste kinderen moeten weten dat zij te allen tijde terecht kunnen bij volwassenen in Montessori Schiedam en dat er hulp te verwachten is van groepsleraren en andere teamleden.
- ✓ Omstanders moeten weten dat zij "nee" kunnen zeggen als pesters hen in het pesten willen betrekken. Zij kunnen ook iets doen om gepeste leerlingen te helpen, vooral door naast hen te gaan staan en het isolement te doorbreken.

bijlage B

INSTRUCTIE BIJ HET AFGAAN VAN HET ONTRUIMINGSALARM

Vooraf:

- ✓ De bedrijfshulpverlener die als crisismanager optreedt vraagt op de verzamelplaats aangekomen aan te geven of alle leerlingen die je begeleidt zijn aangekomen op de verzamelplaats of dat er leerlingen missen !
- ✓ **Verzamelplaats Antonie Muysstraat: St. Liduïnapplein**

Tijdens het ontruimen:

- ✓ **Blijf kalm**
- ✓ **Neem mee: adres- en absentielijst leerlingen**
- ✓ **Volg instructies van BHV-ers en hulpdiensten stipt op**
- ✓ **Sluit ramen en deuren tenzij anders wordt aangegeven**
- ✓ **Verzamel leerlingen die niet in het lokaal zijn (toilet, gang, ander lokaal, enz.)**
- ✓ **Leg uit kort uit wat er gaat gebeuren en wat er verwacht wordt**
- ✓ **Sloffes niet wisselen voor schoenen.**
- ✓ **Blijf bij rookontwikkeling laag bij de grond**
- ✓ **Maak bij spoedontruiming gebruik van de dichtstbijzijnde (nood)uitgang en bij ontruiming zonder spoed (zoals bij een oefening) van de hoofduitgang (Muysstraat)**
- ✓ **Steek eenmaal buiten direct over naar de andere zijde van de straat en loop niet langs het gebouw.**
- ✓ **Ga naar de verzamelplaats op het St Liduïnapplein**
- ✓ **Wacht op de verzamelplaats op het moment van inventarisatie en om instructies te ontvangen**
- ✓ **Verlaat de verzamelplaats pas nadat je toestemming hebt gekregen via de melding “Alles Veilig ! “**

bijlage C

TILLEN EN DRAGEN OP HET WERK

Veel werknemers moeten dagelijks een groot aantal zware lasten tillen en dragen. Til je regelmatig meer dan 23 kilo, dan heb je twee keer zoveel last van lichamelijke klachten dan mensen die dit niet doen. Het is dus heel belangrijk dat je weet hoe je op de juiste manier tilt en draagt.

Tips bij tillen en dragen

Tillen is het met je handen oppakken en neerzetten van een last, zonder dat je jezelf daarbij verplaatst. Wanneer je jezelf wel verplaatst tijdens het tillen, noemen we dat dragen. Lees de volgende tips en voorkom aandoeningen aan de rug, schouders, nek en heupen.

- ✓ Til recht voor je lichaam.
- ✓ Houd de last dicht bij je lichaam.
- ✓ Til de last ongeveer op heuphoogte op.
- ✓ Loop zo min mogelijk met de last.
- ✓ Verplaats de last niet meer dan 25 cm in verticale richting.
- ✓ Til niet meer dan eenmaal per vijf minuten.
- ✓ Pak de last goed vast.

In de volgende situaties til en draag je een last beter niet:

- ✓ als het gewicht zwaarder is dan 23 kg
- ✓ als de last hoger dan 175 cm staat of lager dan de vloer waarop je staat
- ✓ als je vaker dan 900 keer per uur moet
- ✓ als je (horizontaal) meer dan 63 cm van de last afstaat
- ✓ als je met de last meer dan 135 graden moet draaien, zonder je voeten te kunnen verplaatsen.

bijlage D

VEILIG WERKEN MET EEN LADDER OF EEN TRAP

Werken met een ladder of trap

Zet de ladder/trap goed neer

- Zet de ladder op een vlakke, stabiele ondergrond, zodat hij niet zomaar om kan vallen. Zorg dat de trap of ladder niet op losse plankjes of kratten of iets anders wordt geplaatst.
- Zet de ladder onder een hoek van 75° ten opzichte van de ondergrond, waardoor hij niet eenvoudig weg kan glijden. Test dit door met uw schoenen tegen de poten van de ladder te gaan staan en uw armen recht naar voren te steken. De laddersport moet u dan gemakkelijk vast kunnen pakken.
- Bij moderne ladders is het zo, dat de sporten D-vormig zijn. Als de ladder goed staat, zijn de sporten horizontaal.
- Zorg dat houten ladders altijd met de borgpennen naar de voorkant staan (als ze aan de achterkant staan en de ladder buigt door, gaan de borggaten open staan).
- Zet de ladder ook bovenaan vast, als dat mogelijk is.
- Verplaats de ladder/trap regelmatig
- Vaak is slechts een deel van het te schilderen werk vanaf de ladder/trap te bereiken. Als u meer dan een armlengte opzij reikt, is de kans groot dat de ladder wegschuift of dat u van de ladder/trap valt. Verplaats de ladder/trap wat vaker, het schilderen zal een stuk makkelijker en sneller gaan.

Gebruik de ladder/trap op de juiste manier

- Gebruik de bovenste drie sporten van de ladder niet om op te staan.
- Beklim de ladder/trap alleen als u minimaal één hand vrij heeft, maar bij voorkeur met twee handen.
- Sta tijdens het werken altijd met beide voeten op de ladder.
- Draag stevige droge schoenen met antislipzolen om uitglijden te voorkomen.
- Beklim een ladder altijd met het gezicht ernaar toe.
- Ga niet met zijn tweeën op één ladder staan.
- Het is vermoeiend om boven uw macht te werken en bovendien wordt u zo sneller duizelig, dit verhoogt de kans op vallen. Klim het liefst hoog genoeg op de ladder. Als dat niet mogelijk is, werk dan niet te lang met de armen boven schouderhoogte en neem voldoende rust tussendoor.
- Neem gereedschap mee in een tas die over de schouder gehangen kan worden. Hijs de materialen met een touw naar boven, zodat u zelf bij het beklimmen de ladder met beide handen kunt vasthouden.
- Een ladder is bedoeld om op een werkplek te komen en niet om er uren op te staan werken. Als dat wel nodig is, gebruik dan een steiger of een hoogwerker.